

viðhvort, tí at tapini verða teimum so stór, tá prísfallini á klippfiski seta inn áður enn teir hava fingið selt. — Teir meina at virka sum ein útjavni og bjargari fyri fiskimennin í skiftandi tíðum; men so er í royndum ikki, tí tá prísfallini komu, vóru mangir farnir so illa, at teir ikki vóru menntir at rinda saltfiskin til fiskimennin, og tá vóru teir ikki betri staddir, enn um teir sjálvir tóku tapið, í tí teir fingi minni fyri klippfiskin.

Í heila takið er eingin bati fyri landið í tí, at ein borgari vinnur tað, ein annar tapur, tá er tað betur at hvør fær tað burtur úr sínari útflutningsvorn, sum útlenda marknaðurin gevur — lítið ella nógv, sum tað er.

Tí er tað neyðugt, at felagið gerst fort fyri at taka allan tann frábyttta fiskin og virka hann til klippfisk, so at vinningurin kemur fiskimenninum til góðar. Hetta gerst ikki ullaðan nógvan pening.

3) Fiskimannafelagið eigur væl nakað av peningi sjálvt, cirka 45.000 Kr.; men deils er hesin kappitalur ovtil til at koma tilfari stórdrift á stovn, sum her er talan um, og deils hevur felagið brúk fyri hesum til onnur endamála. At hugsa um at reisa tann neyðturviliga pening millum felagslimin, sum allir eru vanligir fiskimenn, er ómøguligt, sum sjónliga framgongur av tí, ið sag er undir 1).

Vit vóna tí, at tingið veitir okkum tann beina at fremja hetta mál skjótast móguligt.

Ansvarhavandi blaðstjórnari fyri Suduroyar-síðuna: P. M. DAM

Passagerliste.

Med »Tjaldurs« afrejste herfra 3. august d. A.:

Frk. Tina Dahl-Christiansen, Hansine Johannesen, Marie Joensen, Lina Fosaa, Fru Fosaa, Tórshavn, Frk. V. Simonsen, E. Simonsen, Vellastað, Frk. Thomsen, Tvøroyri, Fru Carl Nielsen, Hr. Klini, Hr. Johan Poulsen, Otto Bech, Tórshavn, Hr. Eriksen, Fru Bremerstedt og 2 børn, Frk. Hanna Hansen, Sorvág, Frk. Hansine Joensen, Fru J. M. Rubeksen, Tórshavn, Frk. Frida Michelsen, Vági, Frk. Hedvig Klakk, Klakksvík, Fru Christoffersen og 1 barn, Frk. Oppenhagen, Jerndorff-Jessen, T. Sørensen, Hr. Fisher-Simonsen, Fru Fisher-Simonsen, Fru D. Andersen og 1 barn, Tvøroyri, Frk. Anna Olsen, Vestmanna, Fru Sigrid Christiansen, Fru Bensen og 1 barn, Joensen, Lørvík, Frk. Marie Poulsen, Eiði, Frk. Hertha Djurhuus, Frk. Poula Mørkøre, Tórshavn, Frk. Elsebeth Hansen, Gotu, Frk. Ebba Joensen, Tórshavn, Fru Jensen, Olsen, Vági, Frk. Gudrun Jensen, Tvøroyri, Fru Sara Rasmussen og 1 barn, Klakksvík, Frk. Sanna Olsen, Frk. A. H. Petersen, Tvøroyri, Hr. Asbjørn Skarðhamar, Tórshavn, Ernst Hansen, Nólsoy, Joen Nattestad, Hvalbour, Jacob Iversen, Kvívík, Esbern Øster, Tvøroyri, Karl Christiansen, Sofus Rubeksen, Tórshavn, H. J. Olsen, Hvalvík, Andor Eirikstoft, Eivind Mouritsen, Clement Clementsen, Tórshavn, Jacob Dahl, Morten Müller, Peter Dahl, N. Nielsen, Vági, Hergard Joensen, Hesti, Peter Waagstein, Peter Dahl, Tórshavn, Rich. Magnusen, Vági, Jacob Thomsen, Porkeri, Holm, Hvalbae, Henrik Rubeksen, Shetlandere og danske Spejdere.

Giftgas og anden Galskab.

Af Forstander Vilhelm Rasmussen.

(Fortsat).

Alle Nationers militære Sagskyndige er enige om Gasrigens Rædsler og Farenes Uafvendelighed.

Allerede i 1914 skrev General Reginald Hart: »Millioner af Menneskeliv vil ved Gasbombenangreb gaa tabt i Lobet af faa Timers«.

Den tyske Oberstlojtnant Bølge skriver: »Lad os forestille os Folgerne af et Gasangreb paa en tætbefolket By: Panik — de grufuldeste Lungesygdomme — de tairige Forgiftningsarter — Folgerne af visse Gasarter, der først viser sig efter Dages, ja Ugers Forløb! Alt dette er Grundlaget til Fremkaldelsen af en Katastrofe, som den menneskelige Fantasi umuligt kan forestille sig«.

Grufudt var det allerede under Verdenskrigen, men, siger Brigadegeneral Fries: »Virkningerne af Giftgassen i den sidste Krig overgaas 50 Gange af de nye Gasarter«. I Verdenskrigen brugte Tyskland kun 36 Flyvemaskiner til Angrebet paa London. Nu har en Stormagt over en Bataillon Flyvemaskiner, hver over 50 Gange saa farlig som en af Flyvemaskinerne i Verdenskrigen.

Men »Intel Værn« siger Oberst Marsk, »er muligt overfor et velorganiseret Luftangreb« og General Squir fojer til: »Viden-skaben har det i sin Magt ved Hjælp af Gasarter, der afgives fra fjernstyrende Flyvemaskiner, at faa et helt Folk til at hedsynke i en 24 Timers Sovns. Hvad hjælper det saa, om man faar en saadan ubemandet Flyvemaskine skudt ned. Dens Giftgas brederes alligevel fra det Sted, hvor den styrter ned med sin Last af Bomber.

Naturligvis fabler man fra militær Side om Muligheden for et Forsvar. Men Kaptejnlojtnant Persius siger: »Moderne Kampflyvemaskiner er — efter hvad der hidtil er paavist — selv de bedst organiserede Forsvar overlegne«. Det er blot om at komme først som en Tyv om Natten eller som Japanerne ved Port Artur i Krigen med Rusland. Krigserklæring er jo forlængst blevet en forældet Formalitet. I Øst-asien har Japanerne slaaet Kinesere ihjel uden nogen ubøllig Krigserklæring og erobret omtrent saa meget Land som Polen, Tyskland og Frankrig til-sammen. Hvem tror saa, at Krigsvolderen venter, til man er vel forberedt paa at modtage ham.

Hvordan Giftgas virker, kender man særdeles vel fra Verdenskrigen.

I 1916 foretog Italienerne et Gasangreb paa en østrigsk Skyttegrav, og lidt senere fandt de den fuld af Lig.

Omvendt angreb Østrigerne en italiensk Bataillon, der laa i en højere Stilling oppe i Bjergene, med en frygtelig Virkning. Østrigerne saa imidlertid efter Gasangrebet den italienske Bataillon i Angrebsstilling og ventede derfor dens Fremstormen, men det blev ikke til noget. Det var der Grund nok til; thi da Østrigerne endelig stormede den italienske Stilling, fandt de en Bataillon Døde.

Malende og afskyvækkende er det første tyske Gasangreb blevet skildret af den Officer, der nød den store Ære at føre Pro-

At Herren har hjemkaldt vor kære, elskede Son

PETER

4. ds. bekendtgøres for Slægt og Venner.

Hans dybt sorgende Foreldre. SIGGA & GEORG JOENSEN

Begravelsen foregaar Tirsdag 8. ds. fra Kirken Kl. 1 Em.

Tandlæge KAABER

traffes alter personlig.

Billige Tandsæt.

Kontorist

med nogen Uddannelse kan faa Plads paa Amtskontoret.

Selvskreven Ansøgning med Afskrift af Anbefalinger og Oplysning om Færdighed i Kontorarbejde, herunder Maskinskrivning, samt i Dansk og Færøsk indgives snarest.

fessor Meyer, der fik Idéen til Anvendelsen af Giftgas, ud paa den Slagmark, hvor Russerne var blevet angrebet. Han skriver: »Denne Slagmark overgik alt, hvad menneskelig Fantasi kan udmale sig. Det var en Slagmark fuld af Mennesker, der vred sig i Dødskamp, søgte at slæbe sig bort paa alle Fire, rev Klæderne af Kroppen som afsindige . . . Deres rullende og pibende Aandedrag vidnede om menneskelig Smerte«. Det er en tysk Officers Skildring af Fjendens Lidelser.

Den Giftgas, man begyndte med, var Klor, der fremkalder en pinefuld, uafbrudt Hoste med paafølgende Aandenød, Blodopkastning og Kvælningsanfald, indtil de ulykkelige, forpinte befries ved Døden efter Dages, undertiden Ugers Forløb. Blot 0,001 pCl. eller en Tusindedel Procent i Luften er tilstrækkeligt.

Fosgen, d. e.: Kulilteklorid, er dog 15 Gange stærkere end Klorgas; og det var denne frygtelige Giftgas, der var ved at anrette en grufuld Ulykke i Hamburg. At det ikke blev værre, end det blev, kom af, at Vinden bar Giften bort fra Byen. Den, der forgiftes af Fosgen, dør af »Drukning paa Lande, som Englænderne siger; thi Lungernes fine Haarkar brister, saa Lungerne fyldes med den ulykkelige eget Blod, der drukner ham under ubeskrivelige Lidelser.

Alligevel overgaas Fosgen af Sennepsgassen, d. e. Diklordietyl-sulfid. Det er egentlig ikke en Luftart, men en Vædske. Derfor sprøjtes den ud over det angrebne Terræn i yderst fine Draaber ligesom Eau de Cologne i en Stue. Disse Draaber klæber ved alt, Klæder, Fodtøj, Redskaber; men inde i en varm Stue fordampes Draaberne og fremkalder smertefulde, livsfarlige Brandsår, og der behøves ikke mere end een Femmilliontedel i Forhold til Luften. Men da Sennepsgassen er en Vædske, kan den holde sig forholdsvis længe i et Terræn og gøre sine afskyelige Virkninger i flere Dogn.

(Fortsættes).

Bryggjarið YDUN

Stovnað 1901.

Telf. 47 & 48. Aftaná kl. 7 133.

Sendir enn sum fyrr øl og lemonadu um allar oyggjarnar. Ydunar-ølið verður gjørt av ógvuliga góðum tilfari, er tí vælsmeikandi og nerandi. Vit gera ymiskar lemonadir: Appelsin, jorðber, hindber og citrónsodavatn. YDUN ger ongur modernaðar summardrykkir við hesu mjólkasýrini; um tað verður neyðugt, so til næsta summer.

Lemonada og citrónsodavatn gongur ongantíð av mótanum.

HAVNAR KOL- & CEMENTHANDIL

KUL

COKES

BRÆNDE

Tlf. 208.

Høvundar og útgevarar, feløg!

Hava tit okkurt, ið tit vilja prenta, hvørt tað so eru brævørk, navnamerki, reikningar, bókur ella bløð, stórri ella smærri skriftir á føroyskum ella donskum máli, eiga tit at fregnast eftir okkara prísium. Tað vil loysa seg afturat tí at tit fáa slík arbeiðir bæði væl gjord og skjótt avgreidd. Annaðkvørt skrivi ella ringið til prentsmiðu B. Z. Jensens við Skólarsgøtu, Tórshavn, Telefon 143.

einstakur maður ella kvinna!

TAÐ SIGST

at eitt kilo av prentusvertu er í virði eins og eitt kilo av gulli, um hon verður nýtt til lýsingar og kunningingar.

Men tað hóskar tíverri ikki altíð. Tað velst um hvar maður ella handilsfelag lýsa, og fyri at vera visur í at prentunarsfelag verður væl nýtt og at tað er lonandi at lýsa, eiga tygum at senda lýsingar til

„Føroya Social-Demokrat“.

Tann ið lýsir mikið, selur nógv.

Útgevarar: Javnaðarmannafelag. Blaðstjóri við ábyrgd: H. M. Jacobsen. Prentsmiðu B. Z. Jensens, Tórshavn.